

Uj egyházi adó.

Debreczen, nov. 27. 1884.

(K) Adónak nevezhetjük mindazt, mit az államnak, és még azt is, a mit az egyes községek fennállítására fizetünk, sőt vannak más fizetések is adó néven. De hát ma már minden oly gyűlöletes, aminek czime „adó” — pedig hát habár haraggal, méreg és felbosszankodással is — de mégis megfizetjük azon nagy adó-összegeket, melyeket nem a mi javunkra, nem a mi okvetlen szükségleteink fedezésére, nem önállóságunkra, annálkevésbé nemzetük javára, vagy éppen annak gyarapodására rajtunk erőhatalommal is bevezetnek; tehát megfizetjük.

Es most mégis oly rohamosan sietünk az elleneink által olyszövevényesen szőtt hálóba fullasztani nemzetünket, s annak magyarságát. Igen, mert lássuk csak mit akart a jelenlegi kormány a református zsinattal és convent tartásával elérni; ugyan pillantásunk csak egy kissé az indító okok szálaiába, ott azonnal megfogjuk azt látni, hogy mindez csak azért lett alkotva, hogy a magyar református vallás követőit habár kicsiben is, de új adóval terheljék meg, mert ma már minden adó-nem fajni szokott — és ezzel el lett érve Bécsnek azon titkos célja, hogy sok ilyen magyar, majd azon vallás pástör-botja alá fog sietni, mely alatt őnfentartási adótól mentek hiszi magát; no ha ez volt célja, akkor azt szépen el is fogja érni, ezt mutatják az előjelek is, mivel talán nem lett ezen őnmagunknak össze a dött a dözás jótéteménye kellően megmagyarázva? ebben hisszük mi a bajnak és zugolódásnak okát rejteni és erről már hallottunk is valamit.

No hát erre az a válaszuk, hogy a katolikusok is adóznak az ugynevezett Peter filerek czimén és ez mind Rómába vándorol az ottani papok és jezsuiták zsebeibe; igaz, hogy sokat fordítanak ebből ok a világ minden részében szejel küldött terítők utazásaira, de azért marad Róma főpapjának is elég a zsebeikben, hogy azok elhalálózása után legyen mi telett zivódni a sutyviban felemelkedett természet utódoknak. Hiszen csak nem is igen regnolva azt, hogy a római bíróság előtt nehá Antonelli bíbornok természet örökösje annak hagyatéká felett perlekedtek! Milyen furcsa ez és a coelibus-nak mily arczul csapása. Hát bizony ezt csak is a katolikusok értik; azonban legyen neve bármily cifra, a vége mégis csak adó, meg pedig nagy adó, igaz, hogy minden kényszer nélkül. Hát kérdjük, mi haszna van ebből a magyar-nak? Semmi, igaz, hogy más nemzetnek sincsen ebben haszna, Olaszországot kivéve, mert hát a fent említett sok millió francot tevő örökség mindég ott szokott maradni! Nezzük már most, hogy mit akar a zsinat és convent által elrendelt református főpásztori felhívás?

Sem többet, sem kevesebbet annál, hogy a magyar református egyházat követői a hazának, adóznak az egy őnszegélyző alapítványok létrehozásához tehetségök szerint.

Hát ez jó is, nemes gondolat is, csak rossz benne a kényszer, mert ez megcsinál el az egész ügy nemes vonásait. Azonban legyenek abban meggyőződve református hitfelekezeti hontársaink, hogy ez a legnemesebb adó, mely valaha csak e földön és a magyarországon létezett, sőt annyira üdvös, hogy ehez még sok jobb módu vallásfelekezeti magyar is öröme fog állni vele, mert ez egyedül is kizárólag Magyarország magyarságának érdekében lett megteremtve; ez nem fog külföldre vándorolni azért, hogy ott majd az elhalt papok örökösjei osztozzanak rajta, hanem

ha megy, hát azért fog oda adni, hogy az ottani magyarság magyar maradjon, meg pedig anélkül, hogy azok papjai és tanítói éhség és nyomoralkúdzszenek, elfajulni engedjék magyar testvéreinket; hát ez bizony szent cél és üdvös is, csak meg kell azt jól magyarázni a magyarságnak, mely azt azonnal meg is érti, és meg is teszi; mert jó és nemes indulat van a magyarban.

Nem kell megengedni, hogy a népet amaz odiosus rideg szóval ijesztgessék, hogy új adó — mert az nem jót fog szülni. — A magyar nép megszokta érteni a szép szót ha miudjárt adó is annak neve. Bár csak századok előtt kezdették volna meg ezt, ma már nem volna még a hazában is magát alig tengethető református eklézsiá; most pedig hány oly szegény egyház van magában az országban, hogy alig lézeng a vallás apostola. Hát szabad ezt tovább is eltérni? — Nem: azért tehát adó-zék oda minden igaz magyar meg pedig valláskülömbőség nélkül; mert ezt parancsolja a magyarság fennállatása, a hazaság és az ember szeretet keresztény vallása. Krisztus azt mondta: szeressed felebarátodat, mint önmagadat, hát mennyivel inkább kell nekünk magyaroknak ezt a tant magunkra értenünk és nem engedni, hogy bár mily eltakart hajsza által oda tereltessek ezen ügy miatt az országot alkotó magyar nép, hogy elhagyván mérgében vallását, azzal együtt magyarságunk is hanyatlásnak induljon; ezt gondoljuk meg jól, mert megeredmi az ügy.

Hiszen a magyar református egyházat követőknek nem szabad elfeledniük azt, hogy valahányszor vessz fenyetve ez ország önállóságát, és függetlenségét, meg mindannyiszor a magyar protestáns népvolt, amelyen hajó-törést szenvedett ellenségeinek célhoz törése. Hát nem tudják azt a multból hogy Maria Theresia ő felsége, meg udvarában sem túrt protestáns ország magyot; hány udvaronc lett csak ez okból is katolikus? bizony igen sokan; de ma már ez nem szükséges többé, tehát most oda számítanak a Lajtan tul, hogy a magyar nép már úgy is sokalja adóját, majd ezen csak nehány krajczárnyad miattkatolizálni fog tömegesen. . . . Ne engedjed magadat magyar népem a furfangu jezsuitizmus által kizavartatni ősi magyarságodból — mert ez nem egyebre van számítva azon nyilatkozattal, hogy azt a mit aláírta, hát meg végrehajtás utján is megveszik rajtad; hát mikor kellett meg végrehajtók szeregelve megértetni a magyarral azt hogy miként szeresse hazáját? Erre nem volt szüksége a magyaroknak soha; most is kár volt azon izgató szót, mint egy fenytésül meghagnyi.

Ne zugolódjék tehát fel Magyarország népe, ezen a legnevezetesebb adózáson, mert ezt őnmagának adja — hogy ne lássa, és ne hallja azt, miszerint meg az országban is vannak alamizsnáért kolduló hit-sorsosai! soha magyar ember nemesebb és szentebb ügyért meg nem adózott ennél; hát ha meg azt is átérteni hajlandó lenne, hogy az ellene szótt csalékony hálot ezzel örökre megsemmisítette, akkor bizonyára örömmel fog járulni néhány garasával oda, hogy azt az őnszegélyző országos református vallás alapot minnél előbb gyarapíthassa, és megteremthesse, önönön magának.

Nyisd meg tehát e haza minden igaz és magyar fia erszenyét; és ne sajnálja őnmagától azon kis áldozatot, melyen csak nevet, megörökíti, de utódait is magyarokul maradátni biztosítva tudja.

Az új adó tehát a mellett, hogy felekezeti nék látszik, bizony minden igazán érező magyaré is; siessen tehát Magyarország oly erőssé emelhetni, minden fia hazának s ki magát magyarnak mondja siessen fillérei feléjük járulni, a mely nemes és valóban hazafias tényével örökre megfogja semmisíteni az ellene szótt ármany titokban font szálait, azért ne az adó neve, hanem annak mire, és hová fordítása lebegjen minden magyar szeme előtt!

— Vasutak. Az osztrák és magyar kormány közti vasuti értekezletről a N. fr. Presse hosszabb közleményt hoz. Az értekezleteken — írják az idézett lapnak — különféle tervekről volt szó, melyek a magyar-gácsországi vasut jövőjére, valamint a galicziai államvasuti hálózat csoportosítására vonatkoznak. Mint tudva van, a két kormány között ez irányban már hosszabb idő óta írásbeli tárgyalások folytak, melyek jelentősége sokat nyer az által, hogy benső kapcsolatban állanak a tervezett munkács-stryi vasutal. Ertesüléseink szerint sem az itteni mervadó körökben, sem Bécsben nem szándékoznak keresztülvinni a magyar-gácsországi vasut kettéválasztását és így most nem akarják felvetni a közös vasutak szétválasztásának elvileg igen fontos kérdését; sőt inkább a Magyarország vasuti hálózatában végbemenni új csoportosítás, valamint több rendbeli berleti szerződés által kísérletet fognak tenni a kettéválasztás ez idő szerinti nehézségeinek kiküldésére és a galicziai tanzverzal vasut forgalmi területének célszerű kikerekítésére. Az erre vonatkozó tervek és javaslatok a kezdeményezés stádiumában vannak, de mindenesetre komoly megfontolás tárgyát képezik az azt mutatják, hogy az államosítási akció Ausztriában ezen irányban sincs meg befelve. A tárgyalások alapját képező tervezetek körvonala a következők: A magyar államvasutnak miskolczi debreczeni vonala egyrészt a magyar-északkeleti vasutnak, másrészt a magyar-gácsországi vasutnak adandék át, meg pedig a miskolczi-szerencsi vonalra a magyar-gácsországi vasut közvetlen birtokába jut; a vonal többi része az északkeleti vasuthoz csatoltatnak.

A szerencsi-legenye-mihályi vonalra szerezve, melyet az északkeleti vasut semmi áron sem akar kezébe kiadni, utóbbi és a magyar-gácsországi vasut közt közös használati szerződés köttetik, úgyhogy a magyar-gácsországi vasutra névze ilyenképen biztosítatik a közvetlen forgalom Miskolcztól Przemislig. Viszont az északkeleti vasut hálózatának kivánatos kikerekítése is letesítettik. Ugyanezen irányban kizsitosítva volna a magyar-galicziai forgalom Miskolcztól, mint a magyar hálózat gőcpontjától a galicziai tranzverzalvasutig.

De a magyar észak-keleti vasut Szerencsig terjedő vonalrészeinek átadását, a magyar-gácsországi vasut tulajdonába jogi szempontok is megnehezítik, a mennyiben a magyar északkeleti vasut elsőbbségi kötvényei az összes vonalakra be vannak kebelezve. Ezért kell a közös használati szerződés kiegészítőjébe folyamodni. — Ezen terveket most fontolóra veszik és ha kivitelre kerülnek, meg más forgalmi-politikai intézkedéseket fognak szükségessé tenni, melyek ismét a munkács-stryi vasut kiépítésétől függenek. Az a hír, hogy e vonal üzeme a magyar-gácsországi vasutra bízoték, megerősül ama tény által, hogy a két kormány el van határozva, hogy e vasutat ketté nem választja. Végleges határozatok még nem hoztak. A tárgyalásokat folytatni fogják.

A járvány. (A tisztí főorvos jelentése.) A járványos vörheny meggyűlése óta f.

év szept. 6 ik napjától nov. 24-ig és így 11 hét alatt megbetegedett vörhenyben 244 egyén.

Életkorra nézve megbetegültek. 1-től 6 éves korig: fiu 67, nő 71, együtt 138. 7-12 " " " 53, " 38, " 91. 12 éven felül " " 7, " 8, " 15.

Összesen: fiu 127, nő 117, " 244. Város részek (utczák) szerint megbetegültek.

Table with 2 columns: Location and Number of cases. Locations include Hatvan utczából, Péterfia, Csapó, Czegléd, Varga, Piacz, Tanácskört.

Meghaltak, életkor szerint. 1-6 éves korig fiu 15, nő 15, együtt 30. 7-12 " " " 7, " 6, " 13. 12 éven felül " " 2, " 3.

Összesen: fiu 24, nő 21, együtt 45. Ronszoló toroklob betegség észleltetett és bejelentett nov. 4-től 24-ig s így 3 hét alatt:

Mcgbetegülés 29. Halálozás 5.

A járványügyi bizottság, az utczai és iskolai elemi ös s z e s iskolákból bejelentett iskolát mulasztó tanuló felől megtartott hivatalos vizsgálatból az ideig azt tapasztalta, hogy az iskolát mulasztó tanuló nagy része nem járványos betegség miatt mulasztja az iskolát, de a fenti hivatalos kimutatásból kitetszőleg a járványos betegség legnagyobb részben nem is az iskola-köteles gyermekek között és ezek között is elszórtan és nem oly mérvben mutatkozik, hogy jelenleg valamely iskolának, vagy éppen valamennyi elemi iskolának bezárása indokolt volna, sőt tekinte az iskola bezárásának sok oldalú veszedelmét és hátrányát, a bizottmányuk az a véleménye, hogy ez idő szerint az határozottan hátrányos volna.

A „Tisza” ügyében.

Mindinkább közeledik az ideje annak, hogy a „Tisza” biztosító társaság kormányzósága azt intézet részvényesei elé fogja tejesíteni a végzámadásokat s javaslatba hozza a felszámolás s mint hirlik azt is, hogy minő módokatok szerint s mely biztosító társaságnak adassanak át a „Tisza” koczkázatai. A dolog tehát a jövő hó 13 án tartandó közgyűlésen úgy leszen feltüntetve, mint egy teljesen „bevezett tény,” melyre a részvényeseknek csak az „ámnt”-t kell rámondani.

Hat hiszen az intézet igazgatósága teygen a mit akar, de mi azt hisszük, hogy épen a mostani közgyűlés lesz az, mely beható és komoly megfontolás után fog a nagyon fontos — nemcsak magukat a részvényeseket, de különösen a biztosított feleket közérőlk érdeklő ügyben, — véglesen határozni.

Elvégre a külföldi biztosító intézetek között is vannak, melyek nagy vagyonnal rendelkeznek, sőt elismerjük, hogy az osztrák „Phoenix” sem tartozik a kétes existenciájú társaságok sorába, — de hogy miért kell e ppen egy tisztán hazai társaságnak, — (mert hiszen a „Tisza” ezzel mindig fennen dicsekedett s nem mulasztotta el a biztosítások szervezése a kalmával gondoskodni arról, hogy közegei a külföldi biztosító intézeteket kelőképek ócsárolják) — saját részvényesei és az annyira közérőlk érintett biztosított feleket egy osztrák társaságnak ölébe vetni: azt már a „Tiszának” emlelt hazafiaságával sehogysem tudjuk összeegyezteni.

Ezek az általános szempontok, melyek alapján a „Tisza”-nak czélabavett és a lapok-pokban is emlelt azon eljárás kárhözható

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Távozol hát ifjuságom?*) (1845)

Távozol hát ifjuságom? Oh bízandó távözöl, Nem siratlak. Búcsúim töled; Keserű, hideg mosoly. Nem valánk mi jó barátok. Ur voltál te, én kuttyád; Korbácsoltál, uszítottál; Egyre tuskón-bokron át. Néha dobtál irgalomból Száz csontokat nekem; S akkor büszkébb voltam, semhogy Alamizsnád elvegyem.

Távozdál hát, ifjuságom, S halld hozzád végzavamat: Vidd magaddal emléked, vagy Vidd magaddal átkomat!

Egy jószívű dráma-író. (A „Figaró”-ból.) (Folytatás.)

— De igen! Mert nem bűn-e az, ha a nő ir; nem bűn-e, ha beszél. Pedig mi csak azért is irunk, csak azért is beszélünk. És a férfiaknak előbb utóbb pártunkat kell fogni! Berthelin megint mosolygott:

*) Petőfi Sándornak négy ismeretlen költeményét küldték be a Petőfi társaságnak. Ezek egyikét, mely társával benne lesz Petőfi költeményeinek nem sokára megjelenő új kiadásában szerk.

— „Pártjukbt is fogink szivesen, kivált mikor oly szellemes nőkkel van dolgunk, mint nagysád,

A nő elpirult. Berthelin folytató: — „Nagysád ferjel van? — Ah, bocsánat! Ezt kellett volna legelőbb is megmondanom. . . . En Stell Janka vagyok. Két három cikket írtam a Revue des Artsba, . . . Talán olvasta is?”

— Bizonyosan! mondá Berthelin udvarias készséggel. — En irom továbbá az „Egy öreg asszony leveleit is . . .

E szavakra Berthelin arcza meg sokkal udvariasabb kifejezést vett fel Ha a Revue des Artsot nem olvasta is, de a párizsi vizsgáló rovotban két hónap óta ily czim alatt közölték cikkek iránt mindig nagyon érdeklődött.

— Fogadja üdvözletemet nagysád, ugymond a jószívű író Stell Jankának. Igen szép levelek azok, irályuk oly élénk, és eszme oly remek; gyönyörű, hogy látnunk sem kell kegyedet, s már is gondolhatjuk, milyen az az öreg asszony, ki azokat írja.

Meg lett törve a jég. — Miután ily szíves ön hozzám, nem félek bűnömöt bevallani: irtam egy színművet!

— U — u — ugy? — Most fogtam először ily nemű munkába. Ohajtam tudni valamely illetékes bíró véleményét s emeltem Francollier urhoz. Ó azt mondá, hogy a mű az nem rossz, ügyes dolgozástól s jó nyelvezetről tanuskodik, de kevés benne az anyag s főleg — kellene még bele egy jelenet . . .

— Kellene belé egy jelenet? — Igen. És Francollier ur oda utasított, hogy önböz fordulnek segélyért . . . Berthelin megrázta fejét.

— Igen. És Francollier ur oda utasított, hogy önböz fordulnek segélyért . . . Berthelin megrázta fejét.

— En hozzám? Tessék cskh elolvasni, hogy micsoda tárczát irt tegnap ez a derek ur rólam s látni fogja abból, mit tart felőlem . . . De valóban asszonyom, hogy gondolta magát arra, hogy én hozzám jöjőm tanácsért a tegnap esteli kudarc után?

— És ugyan miért ne jöttem volna? Talán azért, mert az ön darabja nem részesült azon elismerésben, melyet megérdemelt volna? Minek a hibája az? . . . A színészek nem jól játszották, a közönség pedig nem értett hozzá.

— A közönségnek igaza volt, mondá Berthelin halkán. Sok volt benne a homályos hely, azután meg az a szerencsétlen baklövés a harmadik jelenetben . . .

— Tény, hogy sok helyt nem elég világos volt; én sem állítom, hogy egészen elbűvölt volna . . . Így például, én sehogy sem szerettem benne azt a . . . biliárd játékot sem.

— Pedig az oly szép! Siránkozék Berthelin.

— Hanem, — vágta szét a sopánkodást Stell Janka — más oldalról mennyi isteni gondolat van benne. Például a két kis leányka jelenetében!

Berthelin szemei telragyogtak. — Ah, ön is ugy találja, asszonyom? — Igazán gyönyörű jelenet!

— Lám, még sem hatott . . . — Azért nem hatott, mert rendkívül pompás, szokatlannul finom benne az eszme. Meg vagyok határozottan győződve, hogy ezen jelenet — olvasva — könnyet csal az ember szemébe.

Berthelin sóhajta rebege:

lehet, mely sze a tüzbiztosítási De szólju tegessük kissé dijjáltók átruh. Hogy tör. Egy fel. tást a „Tisza” dijjáltókkal fe tetése nélkül, tán teljesen ös mára sem me szorítatni? Hiszen a melynél a kölc gyen, hogy a itt a jövő re vizsontköteleze mig a „Tisza” re már a dijjá tán kérdehetjük. Ezzel eg gyunk naponta dekről s igen vetünk, a me nyilatkoztatják, ni nem fogunk tán gondolköz et is; de mi — az a nélkülük muk kikérülése ezután bevégz késő lesz „post

— Felhívás. r o s k ö r * fel szabályzata fo 2-án nyelleges. Öszinten a politikai párt s iparosok és nösen városunk velődését munk kedveltsegnek etán; mert „a kívánalma szeri és betölteni De mindinkább való k ö z m u v e l t é s i , k é z m u l i t á s i é s g e z e t m e l l e t t m r o s k é s s z e g e k ö z t j ö t e k o f á r a d o z i k .

A választás hézégeinek — czélya elérése e reményben lev működésében i mogatandja. Ne hivni a t. közö tesünk alatt le azt becses párt Tájékoztás 1-ór. Az nagykoru, önáll 2-ór. A l mindenkorra 3-ór. R e e ven at fizet e eventim 1-1-4-er. K B Vegre m iratkozni lehet tárnoknál (Bik városához alati k ö r h e l y i s h á z) é s h o g y után jelentkező 1884. évi január Honfiai tá november hó 1 A debrec Jóna Daniel. elnök.

* Kiallítás. szágos kiállítás bizottsága teg D e g e n f e l d alatt, a város és vidéki tago kiállítás tárgy ményeit, miket kár ur ismer tótt a kiállítás deklett i paros ban követésre S z e p e s s y S z ü c s M i h u r a k , k i k r é s z tartaudó fölök forják ezt eszt vett jegyzőköny hogy rövid id * Kineve Bertalan II. záról, helyb nevezte ki. * Kiss ref. lelkész, képviselője s nagy szabást tegnapi gyűl izr. és ker. vényt, hogy leány az any debreczeniek kel bir, hog hoz helybeli idejében nag

lehet, mely szerint a „Phönix”-nek adandja át a tüzbiztosítási ágazatokat.

De szóljunk különösképpen az újról; fejtegetésük kissé a részleteket, és különösen a díjváltók átruházásának kérdését.

Hogy történik ez?

Egy fel, a ki több évre kötött biztosítást a „Tisza”-val, s az évi díjakat esedékes díj-váltókkal fedezte, most minden megkérdezése nélkül, egyszerre csak más, — előtte tán teljesen ösméretlen s nézete szerint bizalmára sem méltó társaság által fog fizetésre szorítottatni?

Híszem nem pénzkölcson ügylet ez, a melynél a kölcsön-élvező felnek közömbös legyen, hogy a kölcsön-összeget kinek fizesse, itt a jövőre esedékes váltóért még semmi viszontköltelezettség nem teljesített, mert míg a „Tisza” a közcázatot viselte, azon időre már a díjakat is beszedte; tehát még méltán kérhetjük azt is, hogy „quid juris”?

Ezzel egyértelmű megkereséseknek vagyunk naponta kitéve, ugy helyből, mint vidékről s igen elkeseredett felszólamlásokat vetünk, a melyekben a felek már eleve ki nyilatkoztak, hogy ők a „Phönix”-nek fizetni nem fogunk s így ezen machináció még méltán gondolkodba ejthetné az osztrák „Phönix”-et is; de mi meg, mint a közvélemény őrei, — az a nélkül is napi rendszeren levő skandalumok kikérülése czéljából, — sürgősen felhívjuk a törvénykezési körök figyelmét, mert ha ezután bevezették tényekkel állunk szemközt, késő lesz „pest festa cantare.”

Felhívás! A „debreczeni iparoskör” felsőbb helyen megerősített alapszabályzata folytan folyó évi szeptember hó 2-án fényleges működését megkezdette.

Öszintén mondhatjuk, hogy ezen, minden politikai pártszínezettől ment, — egyedül az iparosok és ipart pártok érdekeit, s különösen városunk iparos osztálya jóletét és művelődését munkáló kör, már eddig is közkedveltségnek és pártolásként örvend. És melán; mert „a debreczeni iparoskör” a kör kívánalma szerint, hézagot van hivatva pótolni és betölteni Debreczen városában. S hogy ezt mindinkább valósthassa, érvényre emelhesse: köz művelődési, gyármű és építési, kézmű és háziipari, kiállítási és gazdasági szakosztály szervezést mellet működik, s mint olyan a kisiparosok és szegényebb nép érdekében, többek közt jó tőkönynépbank felállításán is fáradozik.

A választmány — daczára a kezdet nehézségeink — minden lehetőséget a kor czélja elérése és valóstására, — azon biztos reményben lévén, hogy a t. közönség ebbeli működésében jövőt illetőleg, mindinkább támogatandja. Nem késsünk azért ismétlen felhívni a t. közönség becses figyelmét a vezetésünk alatt levő iparoskör érdekében, ajánlva azt becses pártfogásába.

Tájékoztató megemlítjük, hogy: 1-ör. Az iparos kör tagja lehet minden nagykorú, önálló és fedetlen életű honpolgár.

2-ör. A lapító tag fizet egyszer s mindenkorra 25 frot.

3-ör. Rendes tag (pártoló) három éven át fizet évenként 2 frot, és pedig felévenként 1—1 frot.

4-er. Kültag (vidéki) évenként 1 frot. Végre megjegyeznünk kívánjuk, hogy beiratkozni lehet Mayer Ferenc pénztárnoknál (Bika szálloda), Tóth Gyula városház alatti kereskedésében, valamint a kör helyiségében (czegléd-utca Freidház) és hogy ezen felhívás közrebecsátása után jelentkező aláírók fizetési kötelezettsége 1884. évi január 1-sőtől lép hatályba.

Honfiai tisztelettel lévén Debreczen, 1883. november hó 28-án.

A debreczeni iparos kör nevében Jóna Dániel, Vadon Sándor, elnök, titkár.

Helyi hírek.

Kiállítás. Az 1885. évi budapesti országos kiállítás debreczeni kerületi végrehajtó bizottsága tegnap délután tartotta ülését gr. Degenfeld József főispán ur elnökelete alatt, a városháza nagyteremében. A helyi és vidéki tagok élénk érdeklődéssel kísérték a kiállítást tárgyzó előzetes munkálatok eredményeit, miket dr. Király Ferenc elnök titkár ur ismerttetett. Különösen hangsúlyoztatott a kiállítás ügyének népszerűsítése, az érdeklött iparos és gazda körökben, mely irányban követésre méltó ajánlatokkal léptek föl Szepessy Gusztáv gözmalmi igazgató és Szűcs Mihály gazdasági tanintézeti tanár urak, kik részint a vidéken, részint helyben tartandó fölolvasásokon és eszmec erék utján fogják ezt eszközölni. A gyűlés folyamáról fölvett jegyzőkönyvet azon helyzetben vagyunk, hogy rövid idő alatt közölhetjük.

Kinevezés. A pénzügyminiszter T. Rux Bertalan II. osztályú adótárnokot Nyiregyházaról, helybeli első osztályú adótárnokká nevezte ki.

Kiss Albert ur, városunk nagyerdemű ref. lelkésze, a székegyházi kerület orsz. gyűl. képviselője s helybeli pártunk elősmert feje. nagy szabású beszédet mondott a képviselőház tegnapi gyűlésén. Erélyesen hangsúlyozta az izr. és ker. vegyes házasságról szóló törvényt, hogy a fiu az atyja vallását kövesse, a leány az anyáét. A beszéd különben reánk, debreczeniekre nézve még azon kiváló érdekel bir, hogy a tárgyalás alatt levő javaslat-hoz helybeli példaként hozott fel; így az annak idejében nagy szenzációt keltezt K a u f m a n

leány esetét és az áttéréseért oly aokat zaklatott Schwarz Gyuláét. Nem e rovat vezető-jének dolga magyarázatot írni e szép beszédhez és a jelentőség teljes példához, mi nem is szükséges, de itt is felhívjuk a közönség figyelmét e beszédre és tessék... itelni. A ház általános érdeklődéssel hallgatta a kitűnő szakbeszédet. Megemlítjük tovább, hogy Kiss Albert néhány nap mulva rövid időre körünkbe érkezik.

A gazdász bál. A december hó 8-dik napján, az „Arany Bika” szálloda disztermében tartandó gazdász-bálra csaknem egyidejűleg több mint kétezer meghívó tétetvén postára, az ily tömeges kézbesítésnél rendszerint előfordulni szokott zavar s tévedések miatt valószínűleg többen nem jutottak má napig sem meghívóikhoz, emel fogva tisztelettel felkértem mindazon helybeli és vidéki urakat és uronket, kik meghívót mindeideig nem kaptak, de ahoz igényt tartanak, miszerint ebbeli igényeikkel a bálbizottságnak Tekei-utca 2135. szám alatti irodájához fordulni sziveskedjenek, a hol a jogos igényeknek azonnal elég fog tétetüi. Budaházy István gazdász bálbizottsági elnök.

Áthelyezés. Szántai Aladár, váci kir. járásbíró, városunk szülötte. törzs. bírói minőségben a budapesti e. f. m. kir. törvény-székhez áthelyeztetett.

Gyászír. Körner Adolf városi főkapitányt és családját, sulyos csapás érte ma, midőn szerető neje, a ritka gondos feleség, a szerető édes anyja, szül. Nagy Jozefina asszony ma délelőtt 9 órakor, hosszas betegeskedés után jobb létre szenderült. A megboldogult rokemése pénteken délután leend. Öszinte rokonszenvből kívánunk a mély gyászba borult családnak vigasztalást, a jobb házába költözött derek nőnek pedig csöndes nyugalmat a föld hideg hantjai között!

Gyűlések. Ma este az iparos kör több szakosztálya tart ülést. — Holnap délután 3 órakor a kaszinó választmánya tart gyűlést. — A kiállítási bizottság pedig december 11-én fog ismét gyűlést tartani.

Kötés ügy került ma tárgyalás alá a helybeli kir. törvényszék termében. Jó másfél év előtt a margittai városon Teglási Lajos nevű fiatal ember három sértést adott el 76 frotot, melyekről később kiderült, hogy lopottak voltak; Teglásinak azonban esze vette; gondolta, hogy ez a cselekedet vizsgálatot fog maga után vonni; elment tehát Székelyhidra, ott előtte — állítólag — teljesen ismeretlen emberek által egy bizonyítványt íratott, mely-szerint ő azon időben, mikor a margittai vársár volt — Székelyhidon az aláírt társaságban egész nap iddögált. A beidézett tanuk vallomása nem derített kellő világot az ügyre, s mind a új, mind a védelem részéről indítványozott új tanukihallgatást a törvényszék elrendelte, vádlottat pedig, nehogy tanuival érintkezhessek, elzárattá.

Párbaj. Kótajon folyt le a lapunkban említett Vay György és Heuman nevű ügyvéd közti kard-párbaj. — Ez utóbbi, ha ugyan nem koholmány a „N-t” s más lapok híre — sértetlenül szabadult meg a párbajtól, — mig Vay állítólag sulyos sebet kapott. Leveleznék ez ideig nem küldött értesítést, s ép ezért nem tudjuk, hogy a telegrafirozott sulyos sebesülés, minő lehet? — Hanem annyit tény, hogy bármit is áldoztak a zsidók Jehovának, minden még inkább az ő javukra üt ki, mint az antiszemita mozgalmak előtt — jegyzi meg valaki.

Tanfolygónk a mint értesülünk, már megkezdé az iparos iskolák vizsgálatát. Minden órában más osztályt tekint meg s nagy buzgósággal néz utána, hogy a derek tanárok működésének minő eredménye lehet a körül-mények közt.

Erzákony história. K. kereskedőt a jövedelmi adóval kissé sulyosan róttá meg az adókövető bizottság. Egyik barátja azt tanácsolja, hogy készítsen beadványt és reklamáljon. Miután azonban K. kijelenti, hogy az iratok e nemében kevésbé jártas, barátja kész-séggel vállalkozik rá, hogy az iratot helyette elkészíti. A beadványban komor színekkel ecseteli K. szomorú sorsát, és elküldi K.-nak az iratot elolvasás végett. Mikor pár nap mulva találkoznak, és kérdi, hogy miként van megelégedve a választással, ez tularadó szíve-vel mondja: Sirtam, mikor olvastam, hogy milyen rosszul mennek a dolgaim!

Bölcs logika. Egy iskola látogató kérdézte nem rég egyik kis leánytól a földrajz-ból: „Hol született magácska?” „Debreczenben.” „Mi hát a fővárosa Hajdumegyének?” „Budapest” válaszolt a furcsa logikával feltett kérdésre a kis leány, ki föld-város t csak is egyet ismer. „Téved kicsike, Hajdumegyének fővárosa Debreczen.” „Nem kérem, Debreczen nem fővárosa, de székegyházi Hajdumegyének.” — Melyik tudja helyesebben?

Ügyvédi kamaránk részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint dr. Malatinszky József ügyvéd lakását a kamara területén belül Debreczenből H. Szoboszlóra tette át.

Magyarosodás. Mint a hivatalos lapból olvastuk, kiskorú Zicherman Géza, Aladár és Ernő helybeli lakosok nevéket Nyíri-re változtatták belügyminiszteri engedéllyel.

Kedélyes tanács. Egyik közeli városkában történt, hogy a városgazda 867 forintocskát feledezt az ablakban egy kis rozspapírba takarva, s ezzel mint ki dolgát jól végezte, haza ment ebédelni. Delután jöttek mentek az ügyes bajos emberek a rozspapír-

ros nem kellett senkinek, de kellett a jegyző urnak, ki midőn szétbontotta a csomagot, akkor hült el a becses tartalom láttára. Nyomban tanácsülés tartatott, és a gondatlanság büntetésül a találmányból 7 frot levontatván meg-ív a t n i határozatott. Mondanunk sem kell, hogy a sentenzia szigoruan végre lett hajtva, és lón muri hajnal hasadtáig, melyben a megszeppent gazda kitűnően találta magát a bírósággal egyetemben. E volt a muri!

Megfejtés. Legutóbb közölt sakktalá-nyukat megfejtették: B u d a h á z y István, N y i r y (Zicherman) Ernő és Aladár, V á r k o n y i Ferencz (Tisza-Eszlár), B. K. (Budapest), D i t z u r t n é (Pozsony), S i p o s Bálint.

Derék dolog. Van alkalmunk végre valahára elismerésért utalványoznunk a mérnöki hivatal részére. A czegléd-utczán fapadlózatu átjáró helyett, ugyanis ciklopsz-kövezetűt készítették a Burgundia utca felé. Ez jobb és czélszerűbb a régivel. Szeretnők, hogy ténne a Kandia utca és a Szombathy ház előtt, hol épenséggel lehetetlen az átjárás.

Színház. Tegnap volt Pálffy György színtársulatunk tehetséges ifju tagjának jutalomjátéka. előadatot: „M i r a b a u i f j u s á g a ” czimű hatóságos dráma. A jutalmazott nagyon meg lehet elégedve a kivított erkölcsi sikerrel; sok tapsokkal elismerést aratott s ennek jeleül kapott egy ritka szép koszorut pompás atlasz szalaggal. E szalag a következő felirattal viselte: „E m l é k ű l P á l f f y G y ö r g y e k . ” A szereplők közül felemlítjük még A b o n y u r a t, ki a jutalmazott mellett szintén tetszésben részesült, sőt szép csokrot is kapott.

Furcsa kedvtelés. Egy huszár kapitány tegnap berkocsiba ült s a hadházi utra hajtott. Ott a két oldalon levő tanúk kutyái között kilenczet agyónlított. Miután a tanúk kutyák ilyeteni bántalmazása törvényileg tilos, B ő s z ö r m é n y i P á l, L i p t a i S á n d o r és S i p o s J á n o s gazdák, panaszt emeltek a rendőrségnek.

Csőd. Mint sajnálattal értesültünk, egy józaváló fiatal kereskedő N e m e t h y J o z s e f, tegnap csődöt mondott. Az idők mostoha sága s a szelhámos verseny tette lehetetlenné, hogy üzletét tovább is fenntartsa. Az idők szomorú jele ez.

Utasítás. A színházi tüzbiztonság tárgyán alkotott helyhatósági szabályrendelet 53 § alapján, a kapitányi hivatal, a színházi felügyelő és a színházi tüzőrség részére 2 ivre terjedő utasítási szabályzat adatott ki. Szerkesztette ezt széles tanulmány alapján B o c z k ó S a m u t. főjegyző. Ohajtuk, hogy a hatóság szabályzatok szigoruan hajtassanak végre.

Sajtóhírák helyreigazításul írjuk ide, hogy Cromvel 1653-ban verte szét az angol parlamentet, máshol „csahade” helyett olvasandó „cascade” sat. Nyom-dai akadályokkal küzdödnék!

Kortársok.

I. A Lengyel párt.

(Ezen nótára „Eljen Garibaldi”)

Hajdu vármegyének

Hajdu alispán kell,

Hajdu legyen teste,

Hajdu legyen lelke

Éljen Lengyel Imre!

Nincs okosabb ember

Hajduvármegyében,

Ki a megye dolgát

S törvényt úgy ismerje

Éljen Lengyel Imre!

Régi hű szolgánk már,

Törvénye böcs okos,

Hajdu testvéreit

Mindenkor szerette

Éljen Lengyel Imre!

Törpe az ellenfél,

Versenyre nem szállhat,

Nem hajdufi s nincsen

Semmi bölcsessége

Éljen Lengyel Imre!

II. A Rázso párt.

(Nóta. „Kinek nincsen szeretője babája.”)

Kisütött a hajualcsillag az égen,

Rázso Gyula lesz alispán megynkben.

Nem kalucsnyi, nem parupli czimere,

Elteti őt a lakosság ezere.

Nem kell nekünk Tisza párti, de egy se,

Hajdumegyét mameluk ne vezesse,

Az vezesse, ki független igazán,

Az ő elve legyen áldás e hazán.

Lengyelre csak lengyel zsidó szavazzon,

Ha meg is lesz, nem lesz abban nagy haszon,

Szabad hajdu kiáltsa jó kedvében:

Rázso Gyula lesz alispán ő eljen!

Hazánk s a külföld.

Öngyilkos leány. Pétervártt nagy feltűnést kelt egy 17 éves leány öngyilkossága. A leány igen előkelő és gazdag szülők gyermeke s az orvosi tanfolyam ötödik évét teljes sikerrel végezte. De nihilisták társaságába került, kik lakásán tartották gyűléseiket. A rendőrség azonban nesztét vette a dolognak, mire a leány megmérgezte magát. Lékásán robbanó szereket találtak.

Jókai kiállítása. Az országos kiállításnak mindenesetre egyik legérdekesebb tárgya lesz a Jókai kiállítás, ki összes műveit s ezeknek minden nyelven megjelent fordításait teszi ki közszemlére. A néhány száz kötetre terjedő gyűjtemény külön szekrényben lesz kiállítva.

Mindkettő hiteles. Szerk.

Nyulbórból városháza. Hogy lesz a nyulbórból városháza s marhabórköltisztviselelő nyugdíjalap? — Kérdi egy hőmdezővársárhelyi lap. Hát csak úgy, hogy a városi törvényhatóság a vadászterületek után befolyó jövedelmet az új városháza alapjára s a marhalevelek kiállításából befolyó jövedelem egy részét, a városi tisztviselők nyudij alapjára fogja fordítani.

Muzsák.

Jókiné a színpadon. A nemzeti szín- házban tegnap délelőtt tartották meg Koriolán próbáját Jókiné asszonnyal. A személyzet teljes számban gyűlt össze s a nagy művésznőt Ujházi és Gyenes urak hívták meg a próbára küldöttségileg. Jókinét Paulay Ede fogadta s vezette a színpadra, hol óváciakkal tündették ki. A jubilaris előadás pénteken nov. 30-án megy végbe.

Közgazdaság.

Husárak nov. 28-tól dekz. 5-ig: 40 kr., Rác Györgynél czegléd utca 2599. sz. a. 46 kr. kr. Rác Györgynél, csapó utca 10. sz. a. rózatér 6. szám alatt. 48 kr. Magyar Gábornál czegléd utca 55. sz. a. delő utca 125. sz. alatt, mester utca 1113. sz. a., Gyarmati Istvánnál mester utca 1142. sz. a. varga utca 1238. sz. a. Nagy Mihálnál pétéria utca 970. sz. a. Rác Lajosnál rózatér 10. sz. a. s végre Szentessi Istvánnál sz. auna utca 2667. sz. a. Minden többi bejelentett meszárszekben pedig 50 kr. Jegyzet. Magyar Gábor négy szekében egy kilo hus nyomaték nélkül a közönség részére 8 krral — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágab. Debreczen 1883. nov. 27. Debreczen város kapitányi hivatala.

Tudósítás. 1883-ik év nov. hó 27-én megtartott betivásárról: 1 mtm. Buza 9.50—9.40,—9.30, 1 mtm. kétszeres 7.60—7.50—7.40, 1 mtm. rozs 7.10—7.00—6.90 1 mtm. árpa 6.70—6.50—6.40, 1 mtm. zab 6.90—6.75—6.60, 1 mtm. tengeri 5.80—5.70—5.60, 1 mtm. köles 6.70—6.60—6.50, zsak burgonya 2.40, 100 kiló szalonna 50.00—49.00—48.00, 100 kiló háj 60.00—59.00—58.00.

Sertésüzlet. Debreczeni vásár. Felhajtás 15,000 drb. 160 kilogramm párja Kóbányára szállitva 56, 170—200 kilogramm párja Kóbányára szállitva 57. Határidő üzlet: Julius második és augusztus első felére magyar, fiatal nehéz 58 krral kilója. Az árak hízlat sertéseknél páronként értendők.

Sertésvásár. K ó b á n y a, nov. 28. Az üzlet csökkent. Magyar urasági, öreg nehéz 49. —, fiatal nehéz 51.—51.50. forint közép 51.50 —, könnyű 52. —. Eredeti nehéz —, közép 51. —, könnyű —. — Romániai bakonyi, nehéz 52. —. Átmeneti, közép 51. —, bakonyi könnyű. —. — átmeneti, eredeti nehéz —. — átmeneti, szorbai nehéz 51. —. — átmeneti közép 50. —. — 51. —. — átmeneti könnyű —. — átmeneti, — hízó 1 éves élőszuliban 40° ldvonással —. — 9 éves 48.50. — Két éves hízó a vasutól mázsálva. —. — Az árak hízlat sertéseknél páronként 45 klg. és 4% levon. klgként értendők. Romániai és szorbai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adattak el a verőnek, páronként 3 arany várn fejében térítetik meg.

Színház. Csütörtök, nov. 29. Unthan Ch. mutatványai. „János és János” vigjáték 3 felvonásban.

Naptár. Csütörtök, nov. 29. Saturnin. Nap kel 6 óra 29 percz, nyugszik 4 óra 9 percz.

Szerkesztői posta. Adrienne. Köszönjük az érdekes küldeményt! Szentessre. Nem kaphatnánk valamit? A régiék nagy feltűnést csináltak. Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Árverési hirdetmény.

A debreczenben székelő Alföldi takarékpénztárnál elzalogosított, és 1883. szeptember 30 áig lejárt zálog-tárgyak, 1883. december hó 14-én délután 3 órakor, (ha addig nem rendeztetnének) az intézet helyiségében nyilvános árverésen el fognak adatni.

Debreczen, 1883. november 28.

Az Alföldi takarékpénztár igazgatósága.

A MOHAI AGNES FORRÁS hazánk egyik legszénsavdusabb SAVANYUVIZE kiténő szőlőgálat tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajainál. Alakában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölközozása kívánatos. Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. 1883. évben 1 millió palack szállított el. Fris töltésben mindenkor kapható Édeskuty I. m. kir. udv. ásványvíz-szállítónál Budapest. Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben. Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréby Fülöp, Rikli József z., Varga Lajos, André és Szabó uraknál.

